

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
இலங்கை மத்திய வங்கி
CENTRAL BANK OF SRI LANKA

සන්නිවේදන දෙපාර්තමේන්තුව

30, ජනාධිපති මාවත, කොළඹ 01, ශ්‍රී ලංකාව
 දුරකථන අංක: 2477424, 2477423, 2477311
 ෆැක්ස්: 2346257, 2477739
 ඊ-මේල්: dcommunications@cbsl.lk, communications@cbsl.lk
 වෙබ් අඩවිය: www.cbsl.gov.lk

පුවත්පත් නිවේදනය

නිකුත් කළේ ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

දිනය 2013 ජූලි මස 03 වැනි දින

මූඩ්ස් ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ දැක්ම ‘ධනාත්මක’ සිට ‘ස්ථාවර’ දක්වා වෙනස් කිරීම ඔවුන්ගේම ඇගයීම හා ප්‍රතිවිරුද්ධවීමකි

මූඩ්ස් ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය මුදල් ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ දැක්ම ‘ධනාත්මක’ සිට ‘ස්ථාවර’ දක්වා වෙනස් කිරීම අවධානයකින් තොර සහ පසුගාමී ක්‍රියාවක් බවත්, එමගින් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ තත්ත්වය සහ මෑතකාලීන ප්‍රගමනයන් නිසි ලෙස නිරූපණය නොකෙරෙන බවත් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ අදහසයි.

මෙම නවතම ශ්‍රේණිගත කිරීමට පාදක වූ හේතු වශයෙන් මූඩ්ස් ආයතනය විස්තර කරනුයේ (අ) පසුගිය වසර 2 තුළ විදේශීය ගෙවීම් තත්ත්වයේ වර්ධනයේ මද බව සහ (ආ) රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාදාමයේ මන්දගාමීත්වයයි.

විදේශීය ගෙවීම් තත්ත්වය අනුව බලන කල නිල විදේශ සංචිත, 2011 ජූලි මස ශ්‍රී ලංකාවේ දැක්ම ‘ධනාත්මක’ වශයෙන් වෙනස් කළ අවස්ථාවේ අත්පත් කරගත් ‘ඉහළ මට්ටමට වඩා පහළින්’ පවතින බව ප්‍රකාශ කර සිටින මූඩ්ස් ආයතනය තවදුරටත් කියා සිටිනුයේ වාණිජ බැංකුවල වගකීම් තත්ත්වය 2011 ජූලි මස සහ 2013 පෙබරවාරි මස අතර කාල පරාසය තුළ දී දෙගුණ වී ඇති බවයි. කෙසේ වෙතත් මෙම ප්‍රකාශය, අපක්ෂපාතී විශ්ලේෂණයක් තුළින් පැහැදිලිවම හෙළිදරව් විය යුතු නිසඟ සාධක ගණනාවක් නොසලකා හැර ඇත:

(අ) මුඩ්ස් ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ දැක්ම 'ධනාත්මක' ලෙස සනාථ කළ 2012 වසරේ ජුනි මස සිට සම්මත සංචිත ප්‍රමාණාත්මකතා මිනුම් අනුව විදේශ සංචිතයන්හි දැඩි ඒකාග්‍රතාවක් සිදුවී ඇත. නිල සංචිත සහ සමස්ත සංචිතවල (වාණිජ බැංකු වත්කම් ඇතුළත්ව) ආනයන ආවරණය 2012 ජූලි මාසයේ දී පිළිවෙලින් මාස 4.2 ක් සහ මාස 5.2 ක් වූ අතර, 2013 මැයි මාසයේ දී මෙම අගයයන් පිළිවෙලින් මාස 4.3 ක් සහ මාස 5.4 ක් දක්වා ඉහළ ගොස් ඇත. තවද, කෙටි කාලීන වගකීම් සඳහා සංචිත ආවරණය පසුගිය වසර තුළ දී ශක්තිමත් ලෙස වර්ධනය වී ඇත.

(ආ) මෑත කාලයේ දී, වාණිජ බැංකු කිහිපයක් විදේශ ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ හරහා අරමුදල් රැස්කර ගෙන ඇති අතර, පුළුල්ව සලකා බැලීමේදී එම අරමුදල් මැදි හා දිගුකාලීන වේ. එබැවින්, ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ ගෙවීම් තත්ත්වය මත නව අතිරේක පීඩනයක් ඇති නොවේ. ඒ අනුව, වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ විදේශ වගකීම් විශාල ලෙස ඉහළ ගොස් ඇතැයි යන ප්‍රකාශය ඉස්මතු කිරීමේදී එම වගකීම් කල්පිරෙන ආකාරය පිළිබඳව අවධානය යොමුකර නැත.

(ඇ) 2013 වසරේ පළමු මාස හතර තුළ දී ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ අංශය සතුටුදායක කාර්යභාරයක් ඉටුකර ඇත. ශ්‍රී ලංකාව ආකර්ෂණීය සංචාරක ගමනාන්තයක් ලෙස ඉහළ පිළිගැනීමකට ලක්වීමත් සමග සංචාරක ඉපැයීම් අඛණ්ඩව ඉහළ යමින් පවතී. විදේශ ගතවන පුද්ගලයන්ගේ ගමනාන්තයන් විවිධාංගීකරණය වීම සහ විදේශ මුදල් ප්‍රේෂණය කෙරෙන විධිමත් මාර්ග තවදුරටත් පුළුල්වීම හේතුවෙන් විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ ඉහළ යමින් පවතී. කොළඹ කොටස් හුවමාරුවෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය ඉහළ යාමත් සමග කොටස් වෙළෙඳපොළ වෙත ගලා එන විදේශ ආයෝජන ප්‍රමාණය වර්ධනය වෙමින් පවතින අතර, මෙමගින් ආයෝජකයන්ගේ විශ්වාසය ක්‍රමිකව වැඩි දියුණු වීම පිළිබිඹු කෙරේ. එසේම දැනටමත් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතව ඇති ප්‍රධාන ව්‍යාපෘතිවලට අපේක්ෂිත ලැබීම් ද ඇතුළුව විදේශීය සෘජු ආයෝජන 2013 වසරේ දී වාර්තාගත ලෙස එක්සත් ජනපද ඩොලර් බිලියන 1.8 දක්වා ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. සමුච්චිත වශයෙන් රාජ්‍ය බැඳුම්කර වෙළෙඳපොළෙහි ද සැලකිය යුතු ලැබීම් වාර්තා විය. ඊට අමතරව, වසරේ පළමු මාස හතර තුළ දී වෙළෙඳ හිඟය අඩුවීමක් ද පෙන්නුම් කෙරිණි.

රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවයේ මන්දගාමී ස්වභාවයක් දක්නට ලැබෙන බවට මුඩ්ස් ආයතනය විසින් කරනු ලබන ප්‍රකාශය සම්බන්ධයෙන් සැලකීමේදී 2009 වසරේ සිට සෑම වසරකම අයවැය හිඟය අඩුකිරීම තුළින් රජය විසින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම කෙරෙහි දක්වා ඇති දැඩි කැපවීම අවධාරණය කළ යුතුව ඇත. අයවැය හිඟය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ (ද.දේ.නි.) ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2009 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 9.9 සිට 2012 වසරේ දී සියයට 6.4 ක් දක්වා පහත වැටුණු අතර, එය 2013 වසරේ දී තවදුරටත් සියයට 5.8 දක්වා අඩුවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. රුපියලෙහි අවප්‍රමාණය වීම නිසා 2011 වසරේ දී වාර්තා වූ ද.දේ.නි. යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය ණය සියයට 78.5 ක සිට

2012 වසරේ දී සියයට 79.1 ක් දක්වා ආන්තික ලෙස වර්ධනය වුවද, එකී අනුපාතය ක්‍රමිකව පහළ ගොස් ඇත. තවද, රාජ්‍ය මූල්‍ය තත්ත්වය තවදුරටත් ඒකාග්‍ර කිරීම සඳහා වෙළෙඳපොළ පදනම් කරගත් මිල ගැලපීම් සිදුකිරීම තුළින් රාජ්‍ය අංශය සතු ප්‍රධාන ව්‍යාපාරවල මූල්‍ය තත්ත්වය වර්ධනය වී ඇත. මෙම වර්ධනයන් මගින් ශ්‍රී ලංකාව රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව කරා යන පැහැදිලි මාවතකට පිවිස ඇති බව පෙන්නුම් කෙරෙන අතර, එමනිසා මුඩීස් ආයතනයේ “රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවයේ මන්දගාමී ස්වභාවය” යන කියමන යුක්ති සහගත නොවේ.

සමස්තයක් වශයෙන් මුඩීස් ආයතනය විසින් නිවේදනයට පෙර සාකච්ඡාවලදී මතු කළ ගැටළු විසඳීම සම්බන්ධව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ රජය වඩා අවධානයෙන් කටයුතු කර ඇත.

මතු කළ ගැටළු	වත්මන් තත්ත්වය
යළි මතුවිය හැකි උද්ධමනාත්මක පීඩනයන්	වර්තමාන තත්ත්වය පෙන්නුම් කරනුයේ පසුගිය මාස 53 ක කාලය තුළ උද්ධමනය තනි අංකයක පවත්වාගෙන යාමට සමත් වීම හේතුවෙන් උද්ධමනය සම්බන්ධයෙන් ඇති විය හැකි පීඩනය උදෙසා ප්‍රමාණවත් ලෙස ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇති බවයි.
රාජ්‍ය හිමිකාරිත්වයක් ඇති ව්‍යාපාර ආයතනවල දුර්වල ක්‍රියාකාරිත්වය	වර්තමාන තත්ත්වය පිළිබිඹු කරනුයේ මෙම අවදානම් තත්ත්වය සැලකිය යුතු ලෙස සමනය වී ඇති බවයි.
දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය ආදායම අඩු අගයක් ගැනීම	කෙටිකාලීනව ආදායම අඩු අගයක් ගත්තද, රජය විසින් සෑම වසරකදීම රාජ්‍ය අයවැය හිඟය අඩු කර ගනිමින් දැඩි කැපවීමක් සිදුකර ඇත.
ණය තත්ත්වය තුළ අඛණ්ඩව පවතින අවදානම්	වර්තමාන තත්ත්වයන් පෙන්නුම් කරනුයේ ශ්‍රී ලංකාව රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය සම්බන්ධයෙන් වඩාත් පැහැදිලි මාර්ග යකට අවතීර්ණ වී සිටින බවයි.
ගෙවුම් තුලනයේ පැවැති පීඩනය, ජංගම ගිණුමේ හිඟය පුළුල්වීම තුළ නැවත මතුවිය හැකිය	ජංගම ගිණුමේ හිඟය අඩු වී ඇති අතර, තවදුරටත් යහපත් වනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වේ.
අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා විදේශීය සංචිත අඩුවීම	විදේශීය සංචිත වඩාත් හිතකර මට්ටමකට ශක්තිමත් වී ඇත.
බාහිර කම්පනයන්ට ලක්වීමේ අවදානම සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වී නොමැත	බාහිර කම්පනයන්ට ලක්වීමේ අවදානම පෙන්නුම් කරන දර්ශක සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වී ඇත.

2012 වසරේ ජුනි මාසයේ දී, ශ්‍රේණිගත කිරීම ඉහළ නංවාගැනීමේ අවශ්‍යතා ලෙස රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණය හා ණය තත්ත්වය දියුණු කිරීම, උද්ධමනය සහ එහි උච්ඡාවචනය අඩු කිරීම, විදේශ විනිමය සංචිතවල ප්‍රමාණාත්මකභාවය ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනීම, නම්‍ය විදේශ විනිමය අනුපාත ප්‍රතිපත්තිය සහ සෘජු විදේශ ආයෝජන ලැබීම් දක්වා ඇත. එසේම ශ්‍රේණිගත කිරීම පහළ දැමීමට හේතුවිය හැකි සාධක ලෙස, මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය වර්ධනය කර ගැනීමට අපොහොසත් වීම, උද්ධමනය පාලනය කරගත නොහැකි වීම, විදේශ සමතුලිතතාවය හා විදේශ විනිමය ද්‍රවශීලතාව සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීම, හෝ මෑතක දී අත්කර ගත් දේශපාලන ස්ථාවර බව ප්‍රතිවර්තනය වීම මගින් දේශීය හා විදේශීය ආයෝජකයින්ගේ විශ්වාසය අඩුවීම යනාදිය මුඩිස් ආයතනය විසින් පෙන්වා දෙන ලදී.

ඒ අනුව පෙනී යන්නේ මුඩිස් ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම පිළිබඳ දැක්ම පහළ දැමුව ද, ශ්‍රී ලංකා බලධාරීන් විසින් 2012 ජුනි මාසයේ මුඩිස් ආයතනය විසින් ගෙනහැර දක්වන ලද පරිද්දෙන්ම ශ්‍රේණිගත කිරීම් ඉහළ නංවා ගැනීමට හේතුකාරක වන ආකාරයේ යෝග්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාදාමයන් ක්‍රියාවට නංවා ඇති බවයි. එම නිසා මුඩිස් ආයතනය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ශ්‍රේණිගත කිරීමේ දැක්ම “ධනාත්මක” සිට “ස්ථාවර” මට්ටම දක්වා වෙනස් කිරීම, 2012 වසරේ ජුනි මස ඉදිරිපත් කළ ඔවුන්ගේම ඇගයීමට ප්‍රතිවිරුද්ධ වීමකි.